

Nr 147

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1955/56 till kommerskollegium jämte i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 4) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna såsom förslagsanslag till Kommerskollegium: Avlöningar 2 610 000 kronor och till Omkostnader 475 000 kronor, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 125, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 mars 1955, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i gällande personalförteckning för kommerskollegium upptaga en tjänst såsom hemslöjdskonsulent i Ce 27 ävensom fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1956, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock för samma budgetår under tionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa till Kommerskollegium: Avlöningar 2 231 900 kronor och till Kommerskollegium: Omkostnader 419 800 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herr *Kollberg* väckt motion (II: 595) hemställts, att riksdagen i anledning av propositionen nr 125 måtte besluta,

1. att följande tjänster, vilka av departementschefen föreslagits överförda till sjöfartsverket fr. o. m. den 1 januari 1956, tills vidare skall kvarbli hos kommerskollegium, nämligen 2 byråchefer i Ca 37, 2 överinspektörer i Ca 33, 3 byrådirektörer i Ca 31, 1 förste byråinspektör i Ca 29, 2 förste byråsekreterare, varav 1 å övergångsstat, och 1 konsulent i Ca 29, 1 förste byråinspektör och 2 förste byråsekreterare i Ca 27, 2 byråsekreterare i Ca 25, 1 förste kansliskrivare i Ca 17, 1 kansliskrivare i Ca 15, 2 kontorister i Ca 13, 5 kanslibiträden i Ca 11, 1 expeditionsvakt i Ca 10 och 2 kontorsbiträden i Ca 8 samt 1 sjöåklagare och 1 överinspektör i Ce 33, 1 förste byråsekreterare, 1 förste skeppsmättningskontrollör i Ce 27, 1 förste byråsekreterare i Cg 27, 2 byråinspektörer i Ce 25, 1 skeppsmättningskontrollör i Cg 25, 3 byråsekreterare eller amanuenser i reglerad befordringsgång, 1 assistent i Ce 23, 1 expeditionsvakt i Cg 8 och 5 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång;

2. att vidtaga de jämkningar i den av departementschefen föreslagna per-

sonalförteckningen för kommerskollegium, vilka påkallas av ett bifall till förslaget under 1;

3. att vidtaga de jämkningar i den av departementschefen föreslagna avlöningsstaten för kommerskollegium, vilka påkallas av ett bifall till förslaget under 1;

4. att under tionde huvudtiteln för budgetåret 1955/56 anvisa till

a) Kommerskollegium: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 609 700 kronor;

b) Kommerskollegium: Omkostnader ett förslagsanslag av 474 300 kronor;

5. att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de jämkningar i övrigt be-
träffande i propositionen nr 125 framlagda förslag, vilka påkallas av ett
bifall till förslaget under 1.

Beträffande motiveringen hänvisas till motionen.

Anslagen till Kommerskollegium: Avlöningar och Kommerskollegium: Omkostnader är för innevarande budgetår uppförda med 2 555 700 kronor respektive 432 300 kronor.

Av Kungl. Maj:t i propositionen 1955: 124 framlagt förslag om inrättande av ett sjöfartsverk från och med den 1 januari 1956 innebär bl. a. att de byråer och avdelningar inom kommerskollegium, som handlägger sjöfartsfrågor, överflyttas till det nya ämbetsverket. Därigenom kommer 46 befattningar i kollegium att den 1 januari 1956 överföras till sjöfartsverket. Dessa omplaceringar medför att ett antal tjänster från och med nämnda tidpunkt skall utgå ur kommerskollegiets personalförteckning samt att anslagen till avlöningar och omkostnader kan nedräknas.

I detta sammanhang synes det departementschefen vara lämpligt att även något beröra vissa frågor om kommerskollegiets framtida organisation. Därvid vill departementschefen först erinra om den utvidgning av ämbetsverket, som genomfördes hösten 1953 och som sammanhängde med att den nya lagen om motverkande i vissa fall av konkurrensbegränsning inom näringslivet trädde i kraft den 1 januari 1954. Genom denna lagstiftning kom en förhållandevis omfattande utredningsverksamhet att åvila kollegium. Med hänsyn till dessa nya arbetsuppgifter förstärktes kollegiets personal, främst på monopolutredningsbyrån men även på statistiska samt handels- och administrativa byråerna.

Frånsett det vidgade arbetsområde, som sålunda tillkommit, torde det, framhåller departementschefen, kunna förväntas att ämbetsverket, till följd av omläggning av viss annan statlig verksamhet, framdeles kommer att erhålla ytterligare uppgifter. Departementschefen tänkter då närmast på hur den verksamhet, som för närvarande bedrivs av statens priskontrollnämnd samt statens handels- och industrikommission, i fortsättningen lämpligen bör handhavas.

Vad först beträffar priskontrollnämndens verksamhet kan enligt departementschefen den nyligen tillsatta utredningen rörande behovet av en fort-

satt statlig priskontroll eventuellt komma att, vid sidan av frågan om nämndens framtid, även ingå på spörsmålet om kommerskollegiets organisation. Enligt utredningsdirektiven skall sålunda utredningen taga ställning till frågan om den prisreglerande verksamheten liksom hittills bör handhas av ett fristående organ — priskontrollnämnden eller eventuell ny myndighet — eller om den lämpligen bör bedrivas i annan ordning. Därest någon fristående myndighet icke skulle anses behöfelig bör utredningen överväga att anknyta den prisreglerande verksamheten till något redan befintligt organ, såsom kommerskollegiets monopolutredningsbyrå eller det med stöd av den nya lagstiftningen i fråga om konkurrensbegränsning inrättade ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor.

Beträffande handels- och industrikommissionens verksamhet framhåller departementschefen följande. Kommissionens uppgifter består bl. a. i att handha utredningar och regleringar, som hänför sig till Sveriges varuutbyte med utlandet. Kommissionen skall vidare handlägga spörsmål om varuförsörjningen och produktionen inom landet samt frågor rörande svensk medverkan i internationella organisationer på det ekonomiska området. Under andra världskriget och åren närmast därefter var dessa uppgifter av betydande omfattning och avsåg främst frågor angående landets varuförsörjning och de i samband därmed genomförda import- och exportregleringarna. Den under senare år inträdda förbättringen av den ekonomiska situationen och försörjningsläget såväl internationellt som för Sveriges del har lett till att största delen av landets import och export kunnat friställas. Därigenom har handels- och industrikommissionens mera krisbetonade arbetsuppgifter minskat avsevärt samtidigt som en stor del av dess personal kunnat indragas. Kommissionens övriga uppgifter — utredningar rörande varuutbytet med utlandet och produktionen inom landet, frågor angående internationella organisationer, statistik m. m. — får emellertid till avsevärd del anses vara av mera permanent natur. Då dessa uppgifter hör nära samman med den verksamhet, som ankommer på kommerskollegium, synes det finnas anledning överväga att framdeles anförtro dem åt kollegium. I detta sammanhang bör nämnas att kollegium och kommissionen sedan slutet av förra året har gemensam chef. Frågan om en sådan omorganisation är nu föremål för närmare överväganden inom handelsdepartementet.

Vid ett genomförande av förslaget om att inrätta ett sjöfartsverk kommer — såsom inledningsvis framhållits — sjöfartsfrågorna att överflyttas från kommerskollegium till det nya verket och kollegiets verksamhet på detta område sålunda att upphöra. Av vad i det föregående anförts framgår emellertid, att kollegium tillförts nya arbetsuppgifter på andra områden och att en ytterligare utvidgning är möjlig. Därigenom skulle kollegiets verksamhet i högre grad än tidigare inriktas på frågor rörande handel och industri med tyngdpunkten på försörjningsfrågor och utrikeshandel. Enligt departementschefens mening skulle en dylik koncentration ge kommerskollegiets uppgifter en rimlig avgränsning och möjliggöra en samlad insats, som

kan bli mer värdefull än om ämbetsverket splittras på en rad skilda uppgifter.

Vad angår anslaget till avlöningar föreslår departementschefen, att en befattning som instruktör i hemslöjd i Cg 26 överföres på extra ordinarie stat och placeras i Ce 27 med tjänstebestämmelsen hemslöjdskonsulent. Därjämte förordar departementschefen att en biträdestjänst i den reglerade befordringsgången inrättas. De av departementschefen sålunda tillstyrkta ändringarna i organisationen medför en sammanlagd kostnadsökning av 7 700 kronor.

Av kollegium beräknade kostnadsökningar i anledning av beslutad utbyggnad av skeppsmättningsavdelningen med 12 600 kronor samt för löneklassändringar m. m. med 33 700 kronor godtäger departementschefen.

Den i propositionen om sjöfartsverket föreslagna överflyttningen av tjänster från kommerskollegium till det nya verket kan enligt departementschefen beräknas medföra en minskning av medelsbehovet under kollegiets avlöningsanslag för tiden efter den 31 december 1955 med 377 800 kronor.

I personalförteckningen för kommerskollegium bör enligt departementschefen följande ändringar vidtagas. Såsom ny tjänst uppföres en hemslöjds-konsulent i Ce 27. Å andra sidan bör i anledning av sjöfartsverkets inrättande från och med den 1 januari 1956 följande tjänster avföras från förteckningen, nämligen 2 byråchefer i Ca 37, 2 överinspektörer i Ca 33, 3 byrådirektörer i Ca 31, 1 förste byråinspektör i Ca 29, 2 förste byråsekreterare, varav en å övergångsstat, och 1 konsulent i Ca 29, 1 förste byråinspektör och 2 förste byråsekreterare i Ca 27, 2 byråsekreterare i Ca 25, 1 förste kansliskrivare i Ca 17, 1 kansliskrivare i Ca 15, 2 kontorister i Ca 13, 5 kanslibiträden i Ca 11, 1 expeditivakt i Ca 10 och 2 kontorsbiträden i Ca 8 samt 1 sjöaklagare och 1 överinspektör i Ce 33, 1 förste byråsekreterare och 1 förste skeppsmättningskontrollör i Ce 27.

Dessutom kommer från och med nämnda tidpunkt följande befattningar i kollegium att bortfalla, nämligen 1 förste byråsekreterare i Cg 27, 2 byråinspektörer i Ce 25, 1 skeppsmättningskontrollör i Cg 25, 3 byråsekreterare eller amanuenser i reglerad befordringsgång, 1 assistent i Ce 23, 1 expeditivakt i Cg 8 och 5 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång.

Vad härefter angår kommerskollegiets omkostnadsanslag föreslås posten till reseersättningar skola uppräknas med 2 000 kronor och delposten till övriga expenser för eget behov med 15 000 kronor. För publikationstryck kan departementschefen icke förorda större ökning än 25 000 kronor. Departementschefen förutsätter, att kollegium tillvaratar alla möjligheter att begränsa kostnaderna under denna post. Därvid torde särskilt beaktas, att omfattningen av Kommersiella meddelanden inskränkes till vad som är oundgängligen nödvändigt med hänsyn till publikationens syfte.

Även i fråga om kollegiets omkostnadsanslag medför de i propositionen om sjöfartsverket framlagda förslagen en minskning av medelsbehovet. Sålunda beräknas anslaget kunna nedräknas med sammanlagt 55 500 kronor. Detta belopp fördelar sig på följande poster, nämligen sjukvård m. m. med

2 900 kronor, reseersättningar med 11 200 kronor, bränsle, lyse och vatten med 3 800 kronor samt övriga expenser för eget behov med 37 600 kronor. Genom att försäljningen av sjömansrullor övertages av sjöfartsverket nedgår vidare kollegiets särskilda uppbördsmedel med 1 000 kronor.

Kollegiets onkostnadsanslag föreslås sålunda för nästa budgetår skola uppföras med 419 800 kronor.

Utskottet. I sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 124 angående inrättande av ett sjöfartsverk m. m. har utskottet tillstyrkt, att huvuddelen av de statliga förvaltningsuppgifterna på sjöfartens område sammanföres till ett nytt ämbetsverk, sjöfartsverket. Detta innebär, bland annat, att kommerskollegiets sjöfartsfrågor överflyttas till det nya verket, varigenom kollegiets verksamhet på detta område kommer att upphöra. Härav följer, att utskottet avstyrker motionen II: 595.

Vid bifall till förenämnda proposition nr 124 komma 46 befattningar i kommerskollegium att den 1 januari 1956 överföras till sjöfartsverket. Såsom departementschefen framhållit medföra dessa omplaceringar, att ett antal tjänster från och med nämnda tidpunkt skall utgå ur kollegiets personalförteckning samt att anslagen till avlöningar och omkostnader kunna nedräknas. Utskottet tillstyrker vad departementschefen härutinnan föreslagit och har icke något att erinra mot att befattningen som instruktör i hemslöjd överföres på extra ordinarie stat i Ce 27 med benämning hemslöjdskonsulent liksom ej heller mot att en biträdestjänst i den reglerade befordringsgången inrättas.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 595,

I. bemyndiga Kungl. Maj:t att *dels* i gällande personalförteckning för kommerskollegium upptaga en tjänst såsom hemslöjdskonsulent i Ce 27, *dels ock* fastställa följande personalförteckning för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1956:

Personalförteckning

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat	
1 generaldirektör	Cp 19
6 byråchefer	Ca 37
2 byrådirektörer	Ca 31
3 förste aktuarier	Ca 29
2 förste byråingenjörer	Ca 29
3 förste byråsekreterare	Ca 29
1 redaktör	Ca 29
2 förste byråsekreterare	Ca 27
3 aktuarier	Ca 25

Befattning	Lönegrad
1 kamrerare	Ca 25
1 kontorsskrivare	Ca 19
2 förste kansliskrivare	Ca 17
2 kansliskrivare	Ca 15
4 kontorister	Ca 13
1 förste expeditionsvakt	Ca 12
9 kanslibiträden	Ca 11
3 expeditionsvakter	Ca 10
33 kontorsbiträden	Ca 8

Extra ordinarie tjänstemän i högre löne-
grad än Ce 25

3 byrådirektörer	Ce 31
3 förste aktuarier	Ce 29
1 förste byråsekreterare	Ce 29
2 förste aktuarier	Ce 27
2 förste byråingenjörer	Ce 27
1 förste byråsekreterare	Ce 27
1 hemslöjdskonsulent	Ce 27

Anm. Tre av de å ordinarie stat upptagna kontorsbiträdesbefattningarna skall, intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, tills vidare hållas obesatta.

II. godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 046 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 004 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	179 500

Summa kronor 2 231 900;

III. för budgetåret 1955/56 under tionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa till

- Kommerskollegium: Avlöningar* 2 231 900 kronor;
- Kommerskollegium: Omkostnader* 419 800 kronor.

Stockholm den 20 maj 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 146.

Reservation

a) av herrar *Ohlon, Sundelin, Aastrup, Svärd, Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg* i Skövde, *Ståhl, Staxäng*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionen II: 595 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I sitt denna dag avgivna utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 124 angående inrättande av ett sjöfartsverk m. m. har utskottet med ändring av Kungl. Maj:ts förslag föreslagit, att det nya sjöfartsverket skall bildas genom organisatorisk sammanslagning av allenast lotsverket och sjökartverket, väg- och vattenbyggnadsverkets hamnorgan samt statens isbrytarverksamhet. Detta innebär, bland annat, att kommerskollegiets sjöfartsfrågor skola kvarbliva hos kollegiet.

Som en konsekvens härav böra i överensstämmelse med yrkandet i motionen II: 595 de 46 befattningar i kommerskollegium, som enligt Kungl. Maj:ts förslag avses skola överflyttas till det nya verket från och med den 1 januari 1956, alltjämt kvarstanna hos kollegiet. I sitt förslag till personalförteckning har utskottet vidtagit härav föranledda ändringar.

Utskottet har upptagit kommerskollegiets avlöningsanslag till 2 609 700 kronor med den fördelning på anslagsposter, som framgår av det följande, och kollegiets omkostnadsanslag till 474 300 kronor. Utskottet har härvid även räknat med de av departementschefen förordade ändringar, som icke föranledas av förslaget om inrättande av ett sjöfartsverk.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 595,

I. bemyndiga Kungl. Maj:t att *dels* i gällande personalförteckning för kommerskollegium upptaga en tjänst såsom hemslöjdskonsulent i Ce 27, *dels ock* fastställa följande personalförteckning för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1956:

Personalförteckning

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat	
1 generaldirektör	Cp 19
8 byråchefer	Ca 37
2 överinspektörer	Ca 33
5 byrådirektörer	Ca 31
3 förste aktuarier	Ca 29
2 förste byråingenjörer	Ca 29
1 förste byråinspektör	Ca 29
4 förste byråsekreterare	Ca 29

Befattning	Lönegrad
1 konsulent	Ca 29
1 redaktör	Ca 29
1 förste byråinspektör	Ca 27
4 förste byråsekreterare	Ca 27
3 aktuarier	Ca 25
2 byråsekreterare	Ca 25
1 kamrerare	Ca 25
1 kontorsskrivare	Ca 19
3 förste kansliskrivare	Ca 17
3 kansliskrivare	Ca 15
6 kontorister	Ca 13
1 förste expeditionsvakt	Ca 12
14 kanslibiträden	Ca 11
4 expeditionsvakter	Ca 10
35 kontorsbiträden	Ca 8

Tjänsteman å övergångsstat

1 förste byråsekreterare	Ca 29
--------------------------------	-------

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än Ce 25

1 sjöåklagare	Ce 33
1 överinspektör	Ce 33
3 byrådirektörer	Ce 31
3 förste aktuarier	Ce 29
1 förste byråsekreterare	Ce 29
2 förste aktuarier	Ce 27
2 förste byråingenjörer	Ce 27
2 förste byråsekreterare	Ce 27
1 förste skeppsmättningskontrollör	Ce 27
1 hemslöjdskonsulent	Ce 27

Anm. Tre av de å ordinarie stat upptagna kontorsbiträdesbefattningarna skall, intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, tills vidare hållas obesatta.

II. godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 258 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 129 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	221 100

Summa kronor 2 609 700

III. för budgetåret 1955/56 under tionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa till

- a) *Kommerskollegium: Avlöningar 2 609 700 kronor;*
- b) *Kommerskollegium: Omkostnader 474 300 kronor.»*

b) av herrar *Svärd* och *Staxäng*.